

The main aspects of the process of reforming the modern system of cross-border cooperation are considered. The main priorities of cross-border cooperation development at the present stage of state formation are analyzed. The desired results of the reform have been identified

Key words: *cross-border cooperation, regional policy, reforms, system reform, cross-border region.*

УДК 159.923.2

Палій Д. В.

група 2421

Національний університет кораблебудування

імені адмірала Макарова

Миколаїв, Україна

204028@nuos.edu.ua

Матвієнко Л. В.

кандидат історичних наук, доцент

кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,

Національний університет кораблебудування

імені адмірала Макарова

Миколаїв, Україна

matvienko_nyk@ukr.net

Теорія «Дзеркального Я». Вплив самосвідомості на самооцінку

Анотація. Стаття присвячена аналізу процесу формування та впливу самосвідомості на самооцінку згідно з теорією «Дзеркального Я» американського соціолога Чарльза Кулі.

Ключові слова: *самосвідомість, самооцінка, емоції, Теорія «Дзеркального Я».*

Метою статті є аналіз теорії "Дзеркального Я" американського соціолога Чарльза Кулі, її внесок у психологію та сучасні дослідження щодо взаємозв'язку самооцінки та самосвідомості [1, 3, 4].

Актуальністю статті є аналіз процесу формування та впливу самосвідомості на самооцінку.

Чарльз Кулі стверджував, що особистість формується на засадах взаємодії з соціумом. Насправді люди, які нас оточують, – це «дзеркало», у якому ми бачимо себе. Уявлення людини про свою особистість залежить від оцінки соціального оточення. Чарльз Кулі вперше наголосив на важливості зв'язку, який встановлюється однією людиною з іншими, як основного джерела даних про власне «Я» та зворотного зв'язку між «я-той-яким-мене-бачать-інші» та «я-той-яким-я-бачу-сам-себе». У процесі взаємодій люди створюють своє «дзеркальне Я». Чарльз Кулі обґрунтував цей факт твердженням: «Я є те, що я думаю про те, що інші думають про мене».

Процес виявлення «задзеркалля» відбувається у трьох кроках:

1. Особа у соціумі уявляє, як її сприймають інші.
2. Особа уявляє, як інші оцінюють її зовнішність.
3. Особа формулює ставлення щодо цих суджень і реагує на них.

Процес «задзеркалля» ускладнюється контекстом взаємодії та характером залучених людей. Наприклад, не кожна оцінка індивіда має однаковий вплив на самосвідомість особистості [6]. Люди можуть сприймати відповіді тих, кому вони довіряють, більш серйозно, аніж оцінку незнайомих. Сигнали можуть бути неправильно інтерпретовані. Люди також зазвичай беруть до уваги власну систему цінностей, коли аналізують будь-які зміни у своїй поведінці або погляди щодо себе.

Врешті-решт, процес «задзеркалля» – це процес «вирівнювання», коли люди постійно прагнуть узгодити свій внутрішній і зовнішній світ, прагнучи до рівноваги протягом усього життя.

У 2015 році доктором філософії **Кристиною М. Фредерік** та Сарою А. Фрік проводилося дослідження в Університеті *Сьєрра-Невади*, у США. Кількість учасників становила 120 осіб. Особливістю було те, що у відсотковому відношенні кількість чоловіків і жінок була однаковою [2]. Проводилася оцінка впливу збільшення явної самосвідомості за допомогою адаптованої версії "Шкали Самооцінки" Морріса Розенберга (американський соціолог), надрукованої на дзеркальній та недзеркальній поверхнях [5]. Метою було з'ясувати, чи підвищувала відбивна поверхня самосвідомість. Аналіз отриманих результатів не виявив значної різниці у шкалі самооцінки за поверхнею та статтю.

Очікувалося, що за допомогою вищезазначеного тесту Морріса Розенберга можна було оцінити, наскільки тип поверхні вплине на збільшення самосвідомості. Метою дзеркальної поверхні було підвищення самосвідомості, що повинно вплинути на збільшення самооцінки. Але результати продемонстрували, що самосвідомість не має прямого впливу на самооцінку.

Варто зазначити, що дослідження мало методологічну проблему, а саме мінімальний та відносно неконтрольований час, витрачений учасниками на взаємодію з поверхнею. Усні інструкції не вказували, скільки часу потрібно приділити тестові та поверхні, лише просили вказати тип, який вони отримали. Через це учасники, можливо, не мали достатньо часу, щоб зосередитися на власному відбитті.

Проаналізувавши вищезазначене дослідження, ми можемо стверджувати, що дослід проводився виключно серед молодих людей, тому результати моделі поведінки можуть відрізнятися від можливих результатів моделі поведінки інших вікових груп. Необхідно проводити додаткові дослідження самосприйняття та самооцінки серед представників різних вікових груп, щоб відстежити прогресування ефектів у часі. Теорія «Дзеркального Я» Чарльза Кулі розглядає погляди суспільства на те, як оточуючі впливають на самооцінку, пов'язану з внутрішньоособистісними та міжособистісними конфліктами. Для

повного розуміння цього питання необхідно визначити вплив думки однолітків та людей різних вікових груп у процесі становлення самооцінки індивіда.

Отже, самооцінка та самосприйняття можуть вплинути на те, як люди бачать себе та інших. У соціумі існують певні соціальні стандарти, що формують ЗМІ, реклама, мода та Інтернет, демонструючи «ідеал» зовнішності, вводячи стандарт поведінки, престижу чи професій. Але не всі люди можуть відповідати цим стандартам, для багатьох вони є неможливими та недоступними. Наведені результати свідчать про те, що підвищення самосвідомості не знижує самооцінку, що дозволяє людям прийняти себе такими, якими вони є.

Список використаних джерел

1. Cooley C. H. Human Nature and the Social Order. New York : Scribners. 1902.
2. Frederick C. M. The Looking Glass Self: The Impact of Explicit Self-Awareness on Self-Esteem. URL: www.inquiriesjournal.com/articles/1711/the-looking-glass-self-the-impact-of-explicit-self-awareness-on-self-esteem
3. McLeod, S. Low self esteem. URL: <http://www.simplypsychology.org/self-esteem.html>
4. Perception Is Reality: The Looking-Glass Self. URL: <https://lesley.edu/article/perception-is-reality-the-looking-glass-self>
5. Rosenberg. M. Society and the adolescent self-image. Princeton, NJ : Princeton University Press. 1965.
6. Shaffer, L.S. From mirror self-recognition to the looking-glass self: Exploring the Justification Hypothesis. *Journal of Clinical Psychology*. 2005. 61(1), 47-65.

Paliy D. V.
group 2421
Admiral Makarov National University of Shipbuilding
Mykolaiv, Ukraine
204028@nuos.edu.ua

Matvienko L. V.
*Candidate of Historical Sciences, Associate Professor of the Department of
Social Sciences and Humanities
Admiral Makarov National University of Shipbuilding
Mykolaiv, Ukraine
matvienko_nyk@ukr.net*

«The Looking Glass Self» theory. The influence of self-awareness on self-esteem

Abstract. The article is devoted to the analysis of the process of formation and influence of self-consciousness on self-esteem according to the theory of "The Looking Glass Self" theory of the American sociologist Charles Cooley.

Key words: *self-consciousness, self-esteem, emotions, "The Looking Glass Self" theory.*

УДК 374.61

Самойленко В. С.
група 2151
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Миколаїв, Україна
lerasmalinaa@gmail.com

Шаповалова І. В.
кандидат філософських наук, доцент
кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова,
Миколаїв, Україна,
ira.shapovalova@gmail.com

Сучасні проблеми молоді сім'ї